Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

ANULŬ LI.

Nr. 62. Brașovŭ, Sâmbătă, 19 (31) Martie 1888.

Procesulŭ dc pressă alŭ „Gazetei“ și foile unguresci.

Guvernamentalulŭ **„Erdélyi Hiradó“** din Clușiu publică relativŭ la procesulŭ nostru de pressă următorulŭ articulŭ de fondŭ sub titlulŭ *„Limba statului“*:

„În statŭ acea limbă este oficială și domnitóre, pe care o vorbesce poporulŭ care alcătuesce statulŭ. Până când esistă acesta și are destulă putere și aptitudine de a susținé instituțiunile sale: are unŭ dreptŭ naturalŭ, care nu se póte disputa de nimenĭ, ca în *afacerile sale oficiale* sĕ folosĕscă limba sa propriă, și sĕ cérĕ folosirea ei — *în afacerĭ oficiale* — și dela acei cetățenĭ de altă naționalitate, carĭ își tragŭ originea séu din rassele de poporŭ subjugate cu arma, séu se bucură de ospitalitatea statului.“

„Acestŭ principiu nu trebue sĕ fiă esplicatŭ nicĭ într'o țéră a lumei, numai în Maghiaria.“

„Incă nicĭ în Valahia nu e de lipsă a'lŭ comenta, pentru că ilŭ înțelegŭ bine și — sĕ-o mărturisĕscă pe cinstea lorŭ— ilŭ și esecută în modŭ strictŭ“.

„La noi într'aceea se ivescŭ Valahĭ, carĭ nu voiescŭ sĕ scie, în ce statŭ trăiescŭ“.

„Și în procesulŭ ce a decursŭ erĭ înaintea juriului au pretinsŭ în modŭ demonstrativŭ acusații, ca sĕ judece asupra lorŭ numai judecătorĭ valahĭ și de aceia carĭ sciu vorbi limba valahă“.

„Au declaratŭ, că nicĭ nu voiescŭ sĕ se apere, pentru că nu sciu ungurese, ér judecătorii nu înțelegŭ limba valahă“.

„Înzadarŭ le-au oferitŭ președintele serviciile tălmaciului; n'au voitŭ sĕ le primĕscă“.

„Nu, pentru că cu orĭ-ce prețŭ au voitŭ sĕ apară ca martirĭ înaintea lumei, pe carĭ nevinovațĭ fiindŭ, îi judecă unŭ astfelŭ de tribunalŭ, care nu pricepe limba lorŭ. Dér adevĕrata causă, pentru care au tăcutŭ, a fostŭ, că n'au putută aduce înainte nicĭ unŭ contra-argumentŭ care sĕ se pótă lua în considerare, precum a resultatŭ acésta învederatŭ din cuvĕntarea apĕrătorului“.

„Aceea însĕ, ei împreună cu apĕrătorulŭ, au doveditŭ'o mai clarŭ ca lumina ḑilei, că suntŭ pe deplinŭ necopțĭ pentru constituțiă, nu înțelegŭ intențiunile ei liberale și nobile“.

„Ei nu observă, că nicăirĭ în Europa nu are individulŭ și cetățĕnulŭ atâta libertate ca în Maghiaria. Nu vĕdŭ și nu cunoscŭ, că statulŭ numai dela organele sale oficiale pretinde folosirea limbei statului, dér individului îi dă deplină libertate, ba se îngrijesce încă și de translatorĭ judecătorescĭ, carĭ în Maghiaria sĕ facă sĕ se pricĕpă limba maghiară de către cetățenii de statŭ maghiarŭ.“

„De ce sĕ și vĕdă și observe acestea? Ei murmură, se pórtă grobianŭ, demonstrézĕ în contra limbei statului, pe care n'au ținut'o de vrednică, de a-o învĕța, dér pretindŭ în modŭ provocătorŭ, ca fiecare sĕ înțelĕgă limba lorŭ.“

„Numai din acestŭ unicŭ casŭ arŭ puté sĕ cunóscă Valahii, ce mare și neprețuibilă libertate domnesce față cu ei în Maghiaria.“

„Căcĭ unde s'ar tolera, ca ei sĕ se pórte astfelŭ față cu poporulŭ care alcătuesce statulŭ? Unde s'ar concede atâta agitare naționalistă? Unde ar garanta statulŭ acele drepturĭ ale lorŭ, ca sĕ pótă învĕța în scólele lorŭ în propria lorŭ limbă și ca spre desvoltarea ei sĕ pótă nființa societățĭ și deosebite reuniunĭ? Dér mai pre susŭ de tóte: ce statŭ arŭ îngădui, ca din punctŭ de vedere alŭ seducerei și agitării unei părțĭ a cetățenilorŭ statului sĕ adune poveștĭ și sĕ facă din ele în modŭ artificialŭ istoriă?........ Care statŭ ar închide ochii asupra acelui faptŭ, că ei tâlcuiescŭ visurĭ despre o asemenea stăpânire, care n'a fostŭ nicĭodată și — și cu minte conchiḑĕndŭ — nicĭ nu va fi nicĭodată, și că ei se nisuiescŭ sĕ facă ca lumea sĕ uite acelŭ adevĕrŭ nerĕsturnabilŭ, *că națiunea maghiară a cuceritŭ cu arma acéstă țéră, și astfelŭ are și dreptulŭ de a porunci într'insa, décă voesce.*“

„In adevĕrŭ, e periculosŭ joculŭ ce ilŭ jócă Valahii! In tóte, dér în tóte le garantézĕ constituția drepturĭ egale cu nația maghiară; cu acea națiune, care cu sângele ei a câștigatŭ patria, și care de dragulŭ adevĕratei libertățĭ constituționale a abḑisŭ de bună voiă la tóte privilegiile ei. Numai uniculŭ voiesce sĕ-lŭ susțină față cu ei și cu celelalte naționalitățĭ, acela, ca *limba oficială a statului* sĕ fiă cea maghiară.“

„La acésta însĕ are, ca națiune susținĕtóre de statŭ, unŭ dreptŭ așa de naturalŭ, pe care în alte țĕrĭ nimĕnui nu i-ar veni în minte de alŭ trage la îndoiélă — și ḑĕu nicĭ n'ar fi consultŭ!“

„La noi într'aceea mergŭ mai departe Valahii, căcĭ nu numai că desconsiderĕ limba statului, ci se nisuescŭ a submina chiar statulŭ, pentru ca sĕ pótă realisa visurile lorŭ bolnave, ce le anunță în publicŭ“.

„Repetămŭ, că acesta este unŭ jocŭ periculosŭ!“.

„Până atuncĭ totŭ vorbescŭ, până atuncĭ totŭ agitézĕ și escamotézĕ, până când vorŭ aduce în memoriă națiunei ce alcătuesce statulŭ acele cuvinte, ce le-a întrebuințatŭ *Bismarck* în parlamentulŭ germanŭ față cu naționalitățile“ (cu Polonii!)

„Nicĭ pățiența nu póte dura câtŭ va fi lumea, și póte veni unŭ timpŭ, când póte sĕ vină rĕndulŭ și la acele fapte, ce au urmatŭ în Germania după cuvintele puternicului cancelarŭ.....

Fóia maghiară clericală-șovinistică, **„Magyar Allam“** din Pesta scrie în nr. 69 alŭ sĕu cu prilegiulŭ procesului nostru de pressă, sub titlulŭ *„Bobancu“* următórele:

„Ca și cum ar fi eruptŭ spiritulŭ lui Horia și Cloșca din mormĕntulŭ învechitŭ, ca și cum amŭ fi auḑitŭ pe nu de multŭ rĕposatulŭ Axente*) pe forulŭ Blașului: așa ne aparŭ nouĕ citatele făcute de către procurorulŭ regescŭ clușianŭ din câțĭ-va numerĭ ai „Gazetei Transilvaniei“, dér și mai tare apĕrarea, care voiesce sĕ scape din clesce pe redactorulŭ și coredactorulŭ acestei foi. Fóia amintită de anĭ îndelungațĭ nu face altceva, decâtŭ că se folosesce de totă ocasiunea spre a calumnia pe Maghiarĭ. Și décă numai acésta ar face-o, trécă ducă-se (transit), căcĭ a fi calumniațĭ din partea unora ca d-nii Mureșianu și Bobancu e lucru onorificŭ. Dér aceștia și agitézĕ sistematicŭ în contra Ungariei și a maghiarismului și mințescŭ astfelŭ de imposibilitățĭ, de carĭ ai avea ce ride, dér carĭ de-orŭ fi credute de Românulŭ de omeniă, elŭ va pătimi sufletesce și la ocasiune dată se va întórce în contra Maghiarilorŭ, ba chiar de n'ar face-o totușĭ simțulŭ lui s'ar împetri și s'ar preface în cea mai perfectă ură.“

*) Cei dela „Magyar Állam“ sunt așa de ignoranțĭ, încâtŭ nu sciu că Axente Severu se află în viață. Red.

„Ațițarea la ură, agitarea de multŭ se continuă fără ca agitatorii sĕ-și fi căpĕtatŭ rĕsplata cuvenită. Procurorulŭ regescŭ numai în casulŭ cel mai estremŭ se folosesce de arma obligătóre a acusării; au nu se încrede în succesŭ? Nu cercetămŭ. Ne vomŭ mărgini la fapta concretă.“

„Inainte de tóte ne esprimămŭ părerea de rĕu asupra acestei cause, că décă suntemŭ așa de îndrăgițĭ în instituțiunea curții cu jurațĭ, celŭ puținŭ sĕ facemŭ deosebire între crimele comise prin pressă! Pentru că crimele antipatriotice cu altă cumpĕnă ar fi sĕ se mĕsure și nu ca celelalte delicte. Ca și noi cugetă („Nemzet“) principala fóiă semioficiósă când se indignézĕ asupra pertractării din Clușiu. (Aicĭ fóia clericală citézĕ unŭ pasagiu din articululŭ lui „Nemzet“ în care acesta precum amŭ arĕtatŭ vorbesce de restrîngerea libertății de pressă, apoi continuă așa:) „Acésta nu noi o punemŭ în vedere ci — repețimŭ — semioficiosulŭ.“

„Insĕ sĕ vedemŭ și cealaltă parte a monetei. Inaintea tribunalului au statŭ doi acusațĭ, mincinoșĭ, agitatorĭ și rebelĭ. Jurații dintre acusațĭ numai pe unulŭ — Bobancu — l'au judecatŭ și pe acela numai cu maioritate de unŭ singurŭ vot. Așadérĕ au adusŭ o sentință câtŭ se póte închipui de blândă față cu agitarea națională.“

„Și tribunalulŭ așa minimală pedépsă a mĕsuratŭ, care nicĭ decâtŭ nu-i egală cu mărimea agitațiunei și periculului. Óre agitarea literară așa de nepericulósă o află cei din Clușiu, încâtŭ se îndestulescŭ și cu atâta? Au dóră maghiarimea din Ardealŭ află de bine a exercea crutare mărinimósă și cu ocasiunĭ așa de rarĭ? Despre unŭ verdictŭ și judecată așa grațiósă nicĭ celŭ mai înfocatŭ iredentistŭ nu póte sĕ ḑică, că acésta e „subjugare, tortură, gonire în sclăviă“ séu alta de acestŭ feliu.“

„Totușĭ s'ar puté însemna Clușienii o admonițiune pretinĕscă. Admonițiunea aceea o și căpĕta de către unŭ altŭ semi-oficiosŭ:

(Aicĭ „M. Állam“ citézĕ érășĭ unŭ pasagiu din „Pești Hirlap“ cu privire la procesulŭ nostru, apoi continuă așa:)

„Curtea cu jurațĭ și tribunalulŭ din Clușiu nu s'au folositŭ de puterea lorŭ. Ér noi protestămŭ în contra crutărilorŭ în astfelŭ de casurĭ, pentru că Românii ar lua de slăbiciune și frică clemența nóstră.“

„Cetățenii clușienĭ în sinulŭ cărora e „Kulturegylet,“ carĭ fórte bine sciu: că de ce suntŭ capabilĭ agitatorii fanaticĭ și la poporulŭ celŭ mai bunŭ și amicalŭ, n'au lucratŭ corectŭ, când s'au îndestulitŭ cu a dojeni în locŭ de pedépsă și revanșă, ba încă dintre cei 12 juḑĭ patrioticĭ 5 și pe Bobancu au voitŭ a-lŭ achita. Nu-o putemŭ accentua îndestulŭ și cu ocasiunea acésta că nu libertatea pressei trebue sĕ se rĕstrîngă, ci regularea acesteia s'ar puté efectui și așa, ca tribunalulŭ criminalŭ sĕ judece asupra agitatorilorŭ și vĕtămătorilorŭ de onóre și nu mintea preocupată și ușorŭ de înfluințătă a cetățenilorŭ.“

„Așa până ce pausézĕ Bobancu 4 lunĭ, D. Mureșianu va avé ocasiune a agita, a revolta și a minți și pentru elŭ, căcĭ după judecata curții cu jurațĭ e nevinovatŭ și-șĭ póte continua petrecerea națională.“

Politica esternă a României.

[Urmare.]

Ațĭ auḑitŭ, domnilorŭ, cum d. Blaremberg, spre a desvolta critica d-sale cea aspră în contra politicei nóstre, ne impută că amŭ făcutŭ alianță cu Germania și cu Austria și negreșitŭ și cu Italia, fiindŭ-că aceste trei State lucrézĕ astăḑĭ în acordŭ. Ațĭ auḑitŭ, cum după aceea, d. Blaremberg ne dă consiliulŭ sĕ căutămŭ alianțele nóstre, nu după simpatii, ci după interese.

Nu sciu de unde onor. d. Blaremberg a putută vedé că noi amŭ încheiatŭ vre-o alianță, fiă de simpatiă, fiă de interese, dér ceea ce eu potŭ spune d-sale este, că nouĕ nu nĭ-a propusŭ nimenĭ vre-o alianță.

Când principele de Bismarck mĕ întrebă odată, ce cautŭ la Viena și la Berlinŭ, eu i-am rĕspunsŭ, că am venitŭ sĕ mĕ orientezŭ, fiindcă unŭ statŭ micŭ nu póte sĕ propună nimicŭ dela sine, dér elŭ este datorŭ, mai multŭ chiar decâtŭ unŭ Statŭ mare, sĕ caute a nu fi surprinsŭ de evenimente și sĕ îngrijĕscă din tóte puterile sale a se întări, ca sĕ'șĭ pótă apĕra câtŭ mai bine interesele atuncĭ, când vre-unŭ periculŭ óre-care ar puté sĕ'lŭ amenințe. (Aplause prelungite).

După aceste cuvinte, principele de Bismarck mĭ-a ḑisŭ: décă ai venitŭ sĕ te orientezĭ, atuncĭ sĕ șcii că Austria și Germania vorŭ pacea. Décă d-vóstră voițĭ pacea, înclinațĭ către noi, ér décă voițĭ rĕsboiulŭ, atuncĭ adresați-vĕ aiurea.

Eu, domnilorŭ, într'acolo unde găsescŭ pacea, acésta v'am mai spus'o și cu altă ocasiune și vĕ-o spunŭ și astăḑĭ. [Aplause prelungite].

Puteți întreba pe representanții Rusiei și Austriei, și vĕ vorŭ spune că eu totdéuna le-amŭ ḑisŭ: D-vóstră puterĭ marĭ puteți face greșelĭ, puteți sĕ vĕ aventurațĭ în rĕsbóie, fiind-că décă unulŭ din d-vóstră va perde, în realitate nu perde decâtŭ amorulŭ sĕu propriu. Nimenĭ nu se va gândi la cucerirea Rusiei. A pățit'o Napoleonŭ I, ca sĕ nu mai aibă imitatorĭ. Statele cele micĭ au totdéuna frica în inimă la asemenea conflagratiunĭ, fiindŭ-că se temŭ, că atuncĭ când se va face pacea între puterile cele marĭ carĭ se rĕsboiescŭ, acea pace sĕ nu sĕ facă în dauna celorŭ micĭ, și de aceea noi nu putemŭ fi decâtŭ pentru pace. Dér am adausŭ, că orĭ cine va voi sĕ între în România cu forța, fără voia nóstră sĕ șcie că noi îi vomŭ resista și vomŭ vĕrsa până la cea din urmă picătură de sânge pentru a ne apera țéra. [Aplause].

Și de ce am ḑisŭ acésta? Pentru cuvĕntulŭ că nicĭ una din puterile marĭ care ar fi în rĕsboiu cu o altă putere la fruntariele nóstre, nu ar mai provoca în contra sa și pe o a treia națiune, când va șci că, orĭ-câtŭ de mică ar fi ea totușĭ este decisă a se apĕra din tóte puterile ei, și astfelŭ amŭ puté avea óre-care șansă de a ni-se respecta neutralitatea. [Aplause prelungite].

Onorabilulŭ interpelatorŭ ne ḑicea sĕ nu consultămŭ simpatiele, ci interesulŭ. Dér de unde scimŭ noi, care este interesulŭ cutărei séu cutărei puterĭ când se va face pacea?

Unulŭ din cei mai marĭ patrioțĭ ai Franciei, d. Gambetta, 'mĭ ḑicea odată că Francia nu are interesŭ de apĕratŭ la Dunăre, și unŭ generalŭ francesŭ, care asista la conversațiunea nóstră, adaogă

că Francia ar puté sĕ abandone Rusiei Constantinopolulŭ. Eu le spuneamŭ la amêndoi că nu pré înțelegŭ ce ar câștiga Francia când Constantinopolulŭ ar fi în mânele Rusiei. Dér nu e vorba, domnilorŭ, sĕ discutămŭ acéstă cestiune, și décă v'am raportatŭ acéstă conversațiune, am făcut'o numai pentru ca sĕ vĕ arătŭ cum se póte întêmpla une-orĭ ca o putere sĕ'șĭ înțelégă interesele altfelŭ de cum s'ar fi pututŭ aștepta cine-va.

Când noi amŭ făcutŭ convențiunea cu Rusia amŭ consultatŭ puterile Europei; și chiar când amŭ trecutŭ Dunărea, nu amŭ făcut'o decâtŭ atuncĭ, când Austria a încetatŭ de a șe mai opune.

Onor. d. Blarembergŭ ne dice sĕ nu mai încheiămŭ convențiunĭ cu nimenĭ, dacă nu ni se dă și unŭ girantŭ, care sĕ ne asigure executarea fidelă a convențiunei. Dér scie d-sa care este celŭ mai bunŭ girantŭ care póte asigura executarea unei convențiunĭ? D-sa nu nĭ-la indicatŭ. Sĕ-'lŭ dau eu pe față. Girantulŭ celŭ mai sigurŭ este acela pe care nĭ-'lŭ recomandă unŭ însemnatŭ bărbatŭ de Statŭ, când ne dicea într'o di, că convențiunile și tratatele au valóre în proporțiune cu oștirea care stă la spatele convențiunei séu a tratatului. Din acestŭ momentŭ m'am pusŭ în dată de am format acelŭ sîmbure de oștire, pe care l'am ținutŭ bine la o parte, până când am pututŭ intra în luptă cu tóte onorurile ce ni se cuveneau [aplause prelungite].

Póte că fără avertismentulŭ acelui distinsŭ bărbatŭ de Statŭ ne-amŭ fi uitatŭ mai multŭ la alte nevoi ale țĕrei, séu la economii, și atuncĭ fără îndoială, că armata nóstră n'ar fi pututŭ avea rolulŭ frumosŭ ce a avutŭ peste Dunăre în ultimulŭ rĕsboiu [aplause].

Dér patrioticŭ este, prudentŭ este din partea d-tale, onorabile d-le Blaremberg, sĕ dicĭ dela tribuna Camerei că Germania este inimica nóstră, că Germania ne esploatéză, și că numai în Francia trebue sĕ căutămŭ sprijinulŭ nostru? Înțelegŭ acestŭ limbagiu dela acei carĭ ar voi sĕ reînvieze acele triste tradițiunĭ când țéra acésta nu puté sĕ se guverneze decâtŭ cu sprijinulŭ unei puterĭ străine, cu tóte că și aceia au căpĕtatŭ amare lecțiunĭ când au vĕdutŭ ce scumpŭ avea sĕ plătéscă în urmă țéra acelŭ sprijinŭ.

Suntŭ tradițiunĭ, carĭ din nenorocire au duratŭ sute de anĭ, în care Românii erau séu cu Turcii, séu cu Muscalii, séu cu Nemții. Dér numai odată au pățit'o părinții noștri? Când Kisseleff a plecatŭ dela noi, a trimisŭ prin tóte județele comisiunĭ ca sĕ iésă țĕranii cu plângerile lorŭ, pentru ca sĕ fiă despăgubițĭ de hoțiile ce le suferiseră dela împiegații noștri împreună cu împiegații muscălescĭ. A fostŭ despăgubițĭ țĕranii, dér Muscalii plecaseră din țĕră și au plătitŭ numai boerii. Acésta a fostŭ o lecțiune bună pentru toțĭ Românii, chiar, pentru aceia carĭ se obicĭnuiseră sĕ exploateze țéra cu ajutorulŭ străinilorŭ, fiindcă au vĕdutŭ, că mai târdiu orĭ mai de vreme, totŭ ei, cei din țĕră, și numaĭ ei au sĕ plătéscă.

Astădĭ însĕ trăimŭ cu totulŭ în alte condițiunĭ. Astădĭ amŭ ajunsŭ, laudă Domnului, în a căuta și afla sprijinulŭ nostru numai în noi înșine. Orĭ și care arŭ fi sentimentele intime ce am păstra în fundulŭ inimei nóstre, noi nu trebue sĕ manifestămŭ nicĭ simpatii nicĭ ure contra nicĭ unei puterĭ séu națiunĭ. **Politica nóstră, care trebue sĕ ne însufle în fiecare moment care trebue sĕ ne absorbă tóte puterile, politica nóstră trebue sĕ fiă condusă de unŭ unicŭ și singurŭ simțimêntŭ, de simțĕmêntulŭ conservațiunei naționale.** [Aplause prelungite]....

Proclamarea regatului românŭ.

Cetimŭ în „Monitorulŭ Oficialŭ“ din Bucurescĭ:

Lunĭ, 14 (26) Martie, aniversarea proclamărei Regatului, la orele 11 diminéța, unŭ Te-Deum s'a oficiatŭ în Sânta Metropolă de I. P. S. S. Metropolitulŭ Primatŭ alŭ României, încongiuratŭ de înaltulŭ clerŭ.

La acestŭ serviciu divinŭ se aflau față domnii miniștri, d. președinte alŭ Adunărei deputațilorŭ, Casa regală, mai mulțĭ domnĭ senatorĭ și deputațĭ, funcționarii superiorĭ ai autoritățilorŭ publice, oficerii generalĭ și superiorĭ aflațĭ în Capitală, precum și mai multe persóne de distincțiune.

O gardă de onóre din regimentulŭ 4 liniă se afla înșiruită în curtea Metropoliei.

La órele 12, MM. LL. Regele și Regina au primitŭ consiliulŭ de miniștrii, care a adusŭ Suveranilorŭ felicitărĭ pentru universarea proclamărei regatului prin următórele cuvinte:

Sire! Dómnă! Rugămŭ pe Majestățile Vóstre sĕ bine-voiascâ a primi urările cele mai călduróse ale țĕrei întregĭ în acéstă di solemnă, în care Românii recunoscĕtorĭ au încununatŭ pe primulŭ lorŭ Rege cu coróna de oțelŭ, simbolulŭ tăriei, alŭ voiniciei și alŭ trăiniciei; ér pe prima lorŭ Regină cu coróna de aurŭ, simbolulŭ strălucitorŭ alŭ blândeței, alŭ geniului și alŭ virtuței.

Sire! De când ai pusŭ piciorulŭ pe pămêntulŭ românescŭ, ai lucratŭ necontenitŭ și fără pregetŭ la întemeierea și mărirea Regatului românescŭ. Ai isbutitŭ, peste așteptarea nóstră și a tuturorŭ, a ridica România la o posițiune înaltă și respectată, precum nu a avut'o nicĭ o dată, și pe care a o menține, a o apĕra, a o întărĭ este cea mai sfântă din datoriele fie-cărui Românŭ.

Sire! Dómna! Dumnedeu A-Tot-Puternicŭlŭ Protectorŭ alŭ Regatului, ce ațĭ fundatŭ, sĕ Vĕ dăruiască anĭ mulțĭ și fericițĭ, încununațĭ de gloriă, înfrumsețațĭ de respectulŭ, de devotamentulŭ, de recunoscința și de iubirea poporului românŭ.

Majestățile Lorŭ au binevoitŭ a exprima viile Lorŭ mulțumirĭ pentru căldurósele felicitărĭ ce Li se făceau.

Cu acéstă ocasiune, Auguștii Suveranĭ au primitŭ nenumĕrate telegrame de felicitărĭ din tóte unghiurile țĕrei și din străinĕtate.

In Capitală unŭ mare numĕrŭ de persóne s'au grăbitŭ a exprima felicitările lorŭ prin înscrierĭ la Palatŭ.

Capitala a fostŭ împodobită cu stindarde naționale.

SCIRILE DILEI.

Cămărarulŭ c. r. din Sângeorgiu, Sigismund Horvath, atrage atențiunea celorŭ competențĭ asupra unei *însemnate defraudărĭ* comisĕ în detrimentulŭ museului naționalŭ maghiarŭ din Budapesta. *Defraudatorulŭ este*, după cum spune „E.-k.“, *președintele sedriei orfanale Bardossy Istvan*, din comitatulŭ Vas. Acesta puse mâna pe o *cană de argintŭ*, ce se conservase în familia Rumy ca moștenire dela regele Matia și cu privire la care unŭ descendentŭ alŭ familiei dispuse prin testamentŭ la an. 1865 ca sub nicĭ unŭ prețŭ sĕ nu se înstreineze acéstă moștenire din sînulŭ familiei până când se vorŭ afla descendențĭ din partea bărbătéscă. După stingerea liniei bărbătescĭ lăsă însĕ, ca numita cană de argintŭ sĕ trécă în proprietatea museului naționalŭ din Budapesta. Președintele sedriei orfanale Bardossy însĕ, ca executorŭ testamentarŭ, nu așteptă până la stingerea liniei bărbătescĭ din familia Rumy, ci vêndŭ cana cu 52,000 fl. baronului Rotschild Nathanail. Cu ocasiunea esposiției din Budapesta, se oferiră din partea numitului museu 6000 fl. pentru aceea cană, dér nu o căpĕtă; acum însĕ, precum se crede, este în ajunŭ de a o căpĕta gratuitŭ prin jadecată.

* *

„Telegrafulŭ Românŭ“ dela 15 (27) Martie publică unŭ circularŭ alŭ Preasfinției Sale Părintelui Archiepiscopŭ Miron Romanulŭ către clerulŭ și poporulŭ ortodoxŭ din tractulŭ protopresbiteralŭ alŭ Sibiiului, prin care le face cunoscutŭ, că *protopresbiterulŭ* acelui tract *Simeonŭ Popescu* e suspendatŭ din oficiu și pusŭ sub cercetare disciplinară din motive grave, dintre care unele suntŭ citate în numĕrulŭ amintitŭ alŭ „Telegrafului Românŭ“.

* *

La 5 Mai se 'mplinescŭ 10 anĭ de când fortăréța insulei dunărene *Ada-Kaleh* de lângă Orșova a fostŭ ocupată de o garnisónă austro-ungară și s'a încorporatŭ provisoricŭ comunei Orșova. Cu acea di încetéză scutirea de vamă acordată pe 10 anĭ locuitorilorŭ turcĭ ai acestei insule, ceea ce pentru ei e o grea lovitură, deórece se susținŭ aprópe esclusivŭ prin comerciulŭ de tutunŭ (tăbacŭ) și țigărĭ. Din causa acésta nu se va îndeplini deocamdată alipirea comunei insulare la Orșova, deóre-ce comuna din apropiere Tuffier a cerutŭ ca administrarea comunei Ada-Kaleh sĕ i-se subordineze ei, fiindŭ că ea provede gratuitŭ de anĭ pe bieții locuitorĭ ai acestei insule cu lemne de arsŭ. Se crede că se va prelungi și scutirei de vamă.

* *

Bela *Perczel*, președintele curiei din Pesta, a încetatŭ din viéță.

* *

Pentru turburările din *Bucurescĭ* au mai fostŭ arestațĭ d-nii C. G. Costaforu dela „Epoca“, Rudolfŭ Crețulescu dela „Independața română“. Se vorŭ face încă și alte arestărĭ. Ușierulŭ dela cameră omorîtŭ Popovicĭ lăsă în urmă-i o soțiă însărcinată și șése copii, în cameră s'a propusŭ sĕ li se voteze o pensiune; afară de acésta li-se și colectéză banĭ.

* *

Ministrulŭ ungurescŭ de finanțe *a suspendatŭ din postŭ* pe inspectorulŭ de dare din Cianadŭ pentru mai multe neregularitățĭ și a învitatŭ comisiunea disciplinară sĕ dea o sentință în prima instanță.

* *

După cum e însciințată din partea direcțiunii căilor ferate reg. ungurescĭ de statŭ, camera comercială și industrială din Brașovŭ, d-lŭ *Eugeniu Rappaport*, bancherŭ în Constantinopolŭ, a fostŭ denumitŭ de corespondentŭ comercialŭ al căilorŭ ferate reg. ungurescĭ de statŭ. Ca atare numitulŭ domnŭ este chematŭ a promova lățirea industriei ungurescĭ în Constantinopolŭ și în Salonicŭ, peste totŭ în întréga Turciă, respective a da esplicațiunĭ, a mijloci concesiunĭ de afacerĭ și a da informațiunile necesare în privința acésta. Intrebările către d-lŭ Rappaport suntŭ a se concepe după putință în limba germană séu francesă, pentru ca cursulŭ afacerilorŭ sĕ fiă mai repede.

Așa dér totŭ nu-i nicĭ o pricopsélă cu limba ungurésca?

* *

Tĕrgulŭ de primăvéră, ținutŭ dela 12—14 Martie v. în *Feldióra* a fostŭ satisfăcĕtorŭ, deși mai slabŭ ca în anulŭ trecutŭ. S'au vêndutŭ, din 3000 de vite câte au fostŭ aduse la târgŭ, 837 vite cornute și 214 cai, cu totulŭ 1051 capete.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(1)

SNOAVE ȘI POVEȘTĬ SLAVICE.*)

Istorisite după Dr. F. S. Krauss

de

G. B. Duică.

Mĕrulŭ de aurŭ și cele nouă păunițe.

A fostŭ odată unŭ împĕratŭ cu trei feciorĭ. Inaintea palatului împĕrătescŭ era unŭ mĕrŭ de aurŭ; mĕrulŭ înfloria peste nópte, făcea póme și pómele se cocéu, dér diminéța crengile erau góle totdéuna, și nimenĭ nu putea da de urma hoțului.

Odată vorbia împĕratulŭ cu feciorii și le dicea: „Cine va fi furândŭ merele de aurŭ?“ Feciorulŭ celŭ mai mare grăi: „Tată, sĕ mĕ lașĭ sĕ păzescŭ eu mĕrulŭ la nópte sĕ vĕdŭ cine le fură!“ Feciorulŭ se întinse către séră la rădăcina mĕrului, sĕ păziască, dér a adurmitŭ tocmai când începuseră merele a se pârgui, și când s'a treditŭ diminéța a găsitŭ mĕrulŭ culesŭ; se duse la tată-sĕu, și-i povesti ce-i s'a întêmplatŭ.

A doua nópte păzi feciorulŭ celŭ mijlociu, dér și elŭ a pățit-o ca fratesĕu celŭ mare, a adurmitŭ sub mĕrŭ și diminéța a găsitŭ mĕrulŭ culesŭ.

Astfelŭ îi veni rêndulŭ feciorului celui micŭ sĕ păziască. Feciorulŭ eși înaintea palatului, îșĭ așternŭ patulŭ la rădăcina mĕrului, și se puse se dórmă.

Pela medulŭ nopții se trezi din somnŭ și se uită la mĕrŭ; merele tocmai începeau sĕ cócă și luminau totŭ palatulŭ cu strălucirea lorŭ. Nu așteptă multŭ și vĕdŭ nouĕ păunițe de aurŭ sburândŭ; optŭ se lăsară pe ramurile mĕrului, a noua pe patulŭ feciorului și cum atinse așternutulŭ se făcu o fată frumósă, sĕ fi umblatŭ tótă împĕrăția păreche nu i-ai fi găsitŭ. Fata se sărută și se drăgosti cu feciorulŭ împĕratului până după medulŭ nopții, apoi se ridică și mulțumi feciorului pentru mere și voia sĕ plece. Feciorulŭ o rugă sĕ'i lase și lui unŭ mĕrŭ, dér fata îi lăsă două, unulŭ pentru elŭ, celălaltŭ pentru împĕratulŭ; după aceea se făcu păuniță și sbură cu celelalte optŭ. Diminéța feciorulŭ se sculă și îi duse tată-sĕu merele de aurŭ; tată-sĕu se bucura și îșĭ lăudă feciorulŭ în gura mare.

A patra séră feciorulŭ îșĭ asternŭ patulŭ érășĭ sub morŭ sĕ păzéscă pómele; păunițele veniră, și diminéța feciorulŭ mai aduse împĕratului douĕ mere. Frații începură a'lŭ pismui dela o vreme și după multŭ umbletŭ găsiră o babă meșteră, care se învoi sĕ păziască ce face feciorulŭ împĕratului nóptea sub mĕrŭ. Baba se duse séra și se ascunse sub patulŭ feciorului. Mai târdiu veni și feciorulŭ împĕratului și se culcă.

La medulŭ nopții veniră nouĕ păunițe, optŭ se lăsară pe ramurile mĕrului și a noua pe patulŭ feciorului și se făcu fată. Bĕtrêna prinse cosița fetei, ce'i atêrna din patŭ, și i-o ciunti. Fata sĕr din asternutŭ, se făcu păuniță și sburăi cu celelalte optŭ. Feciorulŭ de împĕratŭ sări asemenea din patŭ și strigă: „Cine-i aicĭ?“ Se plecă și vĕdŭ pe baba, o apucă de plete, o scóse de sub patŭ, și a doua di poruncĭ sĕ o lege de códele armăsarilorŭ și așa armăsarii o rupseră în bucățĭ.

Dér păunițele nu au mai venitŭ sĕ se lase pe ramurile mĕrului și feciorulŭ de împĕratŭ se tĕnguia intr'una. La urma urmelorŭ se hotărî sĕ plece în lume, sĕ caute păunițele și sĕ nu se întórcă acasă până nu le va găsi; și îi spuse tată-sĕu ce șĭ-a pusŭ de gândŭ sĕ facă. Impĕratulŭ voia sĕ'lŭ sparie și 'i mai spunea că'i va căuta elŭ altă fată, care va vrea elŭ din împĕrăția întrégă, numai sĕ se lase de ce șĭ-a pusŭ de gândŭ. Dér feciorulŭ nu voia sĕ'l asculte, îșĭ alese o slugă tovarășŭ de drumŭ și porni în lume sĕ caute păunițele.

(Va urma.)

---

*) Din snóvele și poveștile, ce le istorisescŭ după Dr. Krauss, cunoscutŭ în literatura etnografică mai alesŭ prin cartea sa despre obiceiurile și datinile Slavilorŭ din Sud, partea cea mai mare din acéstă seriă suntŭ culese de dênsulŭ din poporŭ orĭ din colecții sêrbeșcĭ nepublicate; unele suntŭ din Vuc ș. a. Isvórele tipărite ale colecției lui Krauss-Sagen und Märchen der Süd-slaven — autorulŭ le-a comparatŭ totdéuna cu povestirile poporului; astfelŭ cartea lui Krauss nu-i o traducere orĭ o prelucrare, ci-i originală. Scopulŭ seriei de snóve și povestĭ slavice ce-am prelucratŭ după dênsulŭ este a face cunoscute cetitorilorŭ noștri câte-va probe din literaturile popórelorŭ slavice din Sudŭ; analogiile cu poveștile neamului nostru sunt fórte dese.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

Gherla, 25 Martie 1888.

Onor. Dle Redactorŭ! In nr. 103 alŭ prețuitului diarŭ „Gazeta Transilvaniei" din a. tr. „Dr..u" într'unŭ articulŭ alŭ sĕu a datŭ pe fațā tendințele maghiarisătóre, ce le urmăresce sub masca catolicismului fóia clericală „Magyar Allam" redactată de slovaculŭ renegatŭ „Lonkay." Fóia, care se rĕspândesce printre preoții românĭ unițĭ din diecesele Gherlei și a Orădii-marĭ și care la mulțĭ li-e singura lectură, infecteză bunulŭ simțŭ românescŭ începêndŭ din Seminarŭ, unde o trimete Lonkay și în 2—3 esemplare gratis, necerută de nimenĭ. Imĭ permitŭ Dle Redactorŭ a Vĕ atrage atențiunea asupra unui articulŭ apărutŭ în „Magyar Allam" nr. 69 cu prilegiulŭ procesului de pressă alŭ „Gazetei Trans." și Vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ alŭ publica în prețuită-Va foiă, ca sĕ vedă onor. publicŭ, în ce stilŭ și în ce tonŭ vorbesce fóia susnumită sciindŭ că cetitorii eĭ în mare parte suntŭ Românĭ.*)

Și óre liniștițĭ în consciință cetescŭ respectivii popĭ românĭ desele insulte ce aparŭ în fóia lorŭ plăcută „Magyar Allam" despre Românĭ?

Am avutŭ ocasiune a audi din gura unui preotŭ românŭ când i-a sositŭ dela poștă „M. A." acésta e fóia nóstră! M'am întrebatŭ că cu consciința liniscită cetescŭ blamurile și insultele aceste? Trebue sĕ-mĭ rĕspundŭ că da, pentru că „Dr..u." ĭi provócă sĕ se lapede de veninulŭ acesta, cu care îșĭ infecteză naționalitatea, însĕ glasulŭ lui pare că a fostŭ numai glasulŭ, celuia ce strîgă în pustiă!

Incă una. Fiind-că „Dr..u." promite, că va publica catalogulŭ acelorŭ preoțĭ românĭ, carĭ și mai încolo vorŭ lăsa sĕ între în casa lorŭ fóia acésta tendențiósă, sunt de părere că — „*Dr..u.*" *sĕ nu dea uitării promisiunea acésta.*

—c.—

Din mun. Solnocŭ-Dobêca, Martie 1888.

Domnule Redactorŭ! E fórte îmbucurătorŭ, când unii dintre literații noștri îșĭ ațîntescŭ privirile și spre opurile clasice, comorĭ neperitóre ale genului omenescŭ! Insĕ suntŭ rarĭ aceștĭ apostolĭ ai clasicismului, abia icĭ și colea apare câte unulŭ. Intre aceștĭ fórte puținĭ e și vechiulŭ meu amicŭ d. S. P. Simonŭ, care nĭ-a datŭ adĭ în românesce pe anticulŭ „*Filoctete*" alŭ lui Sofocle și încă cu reușită, care-i face onóre.

Noi, carĭ cetimŭ acéstă carte, nu putemŭ decâtŭ sĕ ne bucurămŭ, când vedemŭ că literatura nóstră, sĕracă alt-cum în operele vechĭ și de renume, prin bărbațĭ laborioșĭ și talentațĭ se sporescŭ.

Nu sciu ce sprijinŭ materialŭ a pututŭ sĕ aibă autorulŭ cu acéstă operă până acum, deóre-ce la noi domnesce mare indiferentismŭ, precum bine mi-se esprimà și fostulŭ meu profesorŭ, d. Gr. Borgovanu. Sperămŭ însĕ, că baremĭ de acuma va avé sprijinŭ, ca așa sĕ nu fiă disgustatŭ pe viitorŭ întru edarea altorŭ opurĭ. Sĕ ne lăpădămŭ de indiferentismulŭ ce ne copleșesce, și așa pre calea progresului și înaintărei culturale.

După acestea ertați-mĭ, Domnule Redactorŭ, sĕ spunŭ pe scurtŭ ceva și despre *vreme*, despre *starea locuitorilorŭ* și a *învĕțămêntului.*

Sórele lucesce fierbinte, vêntulŭ osticŭ e moderatŭ. Néua dela 1—2 metri începe a se topi, înecândŭ pe icĭ pe colea morile. Ghiața rîurilorŭ încă nu e pornită.

Locuitorii — clasa agronomică — stau slabŭ materialminte. Bucatele lĭ-se gată. Cucuruzulŭ valoreză dela 1 fl. 20— 1 fl. 40. Nutrețulŭ puținŭ s'a scumpitŭ; carulŭ de fênŭ e cam dela 6—8 și chiar 10 fl. v. a. Vitele ieftine, cumpărătorĭ puținĭ. Dările s'au urcatŭ; banĭ nu potŭ câștiga pe nimica. Cassele de împrumutŭ — în Lăpușulŭ ungurescŭ două la numĕrŭ, firesce ungurescĭ — iau 12%.

Cu altă ocasiune mĕ voiu ocupa îndetailŭ despre înființarea lorŭ.

Invĕțămêntulŭ preste totŭ e îndestulitorŭ, deși pruncii nu frecuenteză regulatŭ școla. Invĕțătorii suntŭ rĕu dotațĭ, se luptă cu negra sĕrăciă. Școla Lăpușului rĕmâne éră cu unŭ învĕțătorŭ. Biserica nu póte vota învĕțătoriului secundarŭ baremĭ 80 fl. v. a., deși ceilalțĭ — 240 fl. — ĭi dă școla. Reînflorirea școlei — dóră în butulŭ celorŭ de statŭ — e fórte anevoiósă. Onóre susțiitorilorŭ ei de până acuma (Gabr. Manu, Ionŭ Georgiu, Alesiu Lațișiu și V. Muste)! Imbĕtrânescĭ susțiitorii ei, îmbĕtrânesce și ea!

Privighiatorulŭ.

*) Articululŭ îlŭ reproducemŭ adĭ mai susŭ — Red.

Inundărĭ.

Prin inundarea Someșului, S ă t m a r u l ŭ a suferitŭ pagube nespusŭ de marĭ. Mare parte din cele 26 de strade inundate stau încă și astădĭ sub apă. Pe fiă-care di se ruineză case. Numai în partea orașului numită „Diana" se vĕdŭ ruinele a mai bine de 100 case, și e temere, că din cele 523 de case ce suntŭ încă în periculŭ, multe se vorŭ mai ruina. Miseria e fórte mare. Locuitorii scăpațĭ de periculŭ facŭ contribuirĭ pentru ajutorarea nefericițilorŭ.

La J i b o u Someșulŭ a inundatŭ mai bine de 100 de jugĕre. Comunicația pe o parte a drumului de țĕră s'a făcutŭ imposibilă.

Din T o k a j se anunță, că valurile Tisei au ruinatŭ până acum 300 de case. Lipsa de nutrimentŭ și miseria au luatŭ marĭ dimensiunĭ.

Oltulŭ a începutŭ a se retrage în alviele sale fără a causa pagube mai însemnate. Stricăciunile făcute în podurĭ și drumurĭ suntŭ tare ne'nsĕmnate.

Scirĭ polițienescĭ.

Poliția pompierilorŭ. Cu privire la anutimpulŭ, în care ne aflămŭ acuma și în care este mai multŭ secetă și se ivescŭ vênturĭ și furtunĭ marĭ, 'i se aducŭ poporațiunii la cunoscință cele mai însemnate disposițiunĭ ale ordinei de stinsulŭ focului cu observațiunea, că ținerea acelora este controlată de organe polițienescĭ în unire cu organele reuniunii de pompierĭ voluntarĭ de aicĭ și că neținerea acelora va fi fórte aspru pedepsită.

1. Ținerea cenușei este ertată numai în vase și în locurĭ de totŭ sigure de focŭ.

A umbla cu lumina deschisă, cu cărbunĭ séu cu altfelŭ de focŭ prin grajdurĭ, prin șurĭ, prin șoprĭ de lemne, prin podurĭ și prin alte încăperĭ periculóse de focŭ séu a fuma (trage) tutunŭ (tăbacŭ), a aprinde și a stinge felinare în locurĭ periculóse de focŭ este strînsŭ opritŭ.

In apropierea urloielorŭ (coșurilorŭ), mai alesŭ în podurĭ, apoi în apropierea căminelorŭ nu este ertatŭ a se păstra nicĭ-unŭ felŭ de materialŭ, ce se aprinde, precum fênŭ, paie, lemne și altele de felulŭ acesta.

2. Industriașii și comercianții, carĭ facŭ negoțŭ cu obiecte ușorŭ de aprinsŭ, precum păcură, eterŭ, spirtŭ, ligroinŭ (bensină), terpentinŭ, rĕșină, puciósă (sulfurŭ), salpetru și altele de felulŭ acesta, potŭ ține astfelŭ de obiecte numai într'o cantitate mediocră și și acéstă cantitate trebue ținută în locurĭ și în vase unde aprinderea lorŭ nu póte fi periculósă.

Cantitățĭ mai marĭ se potŭ ține numai în vase și în locurĭ sigure de focŭ și nelocuite.

3. In cetate se póte ține fênŭ, paie numai într'o cantitate corĕspundĕtóre trebuinței.

In suburbii nu este ertatŭ a pune liberŭ fênŭ, paie séu bucate spre ulița deschisă séu în apropierea clădirilorŭ, stobórelorŭ, gardurilorŭ séu a zidurilorŭ de meduină.

Pentru fiecare casă are proprietarulŭ aceleia sĕ țină gata pe spesele sale unŭ felinarŭ mai mare și 1 kilogramŭ de puciósă: proprietarii caselorŭ acoperite cu șindile au sĕ procure o mătură de stinsŭ și o scară spre a se urca pe coperișŭ și a le ține la unŭ locŭ lesne de umblatŭ.

In fiecare casă trebue sĕ fie pline vasele de apă.

4. Ascunderea unui focŭ isbucnitŭ în interiorulŭ unei case séu alŭ locuințelorŭ va fi pedepsită fórte aspru pentru celŭ ce pórtă vina.

Adĭ diminéță la 5½ ore s'a găsitŭ pe promenada de sub Têmpa, aprópe de locuința grădinarului orășenescŭ Bidlo, unŭ omŭ spêndaratŭ. Se pare că dênsulŭ ar fi fostŭ unŭ vizitiu ungurŭ. Până acum nu se scie cu siguritate cine a fostŭ dênsulŭ.

Cu prilegiulŭ têrgului de sĕptĕmână de adĭ, noua rênduire a precupețilorŭ s'a pututŭ face numai cu órecare greutate. Numai în locurile unde se află ciobotarii s'au întêmplatŭ, din causa strîmtoarei locului, câteva frecărĭ, carĭ pentru următoarea di de têrgŭ se vorŭ puté delătura.

Intêmplărĭ diferite

Femeiă ucigașă. Scriitorulŭ dela magistratulŭ orășenescŭ din Turda, Székely Miklos, avea o nevastă frumósă; pe cât de frumosă, pe atât și de pretențiósă. Tendința ei spre luxŭ nu-i permitea sĕ se mulțăméscă cu modestul salarŭ alŭ bărbatului sĕu. Cu câteva lunĭ mai nainte ea visase nisce numerĭ, pe carĭ bărbatul sĕu ĭi puse la lotăriă și câștigà 2000 fl. Biletulŭ dela lotăriă bărbatulŭ îlŭ încredințase nevestei sale, care câtŭ ce luà de veste cumcă a câștigatŭ, încassà banii și o luà la sĕnătósa spre Budapesta, fără a-i dice bărbatului sĕu nicĭ măcarŭ unŭ cuvêntŭ. Surprinderea fù mare, căcĭ tînĕra păreche avea unŭ nume bunŭ și se scia că trăesce în mare dragoste. Bărbatului ĭi părù rĕu de o parte pentru cele 2000 fl., de altă parte se simția recompensatŭ, căcĭ cu prețulŭ lorŭ se mântui de o nevastă, pe care o aflase atâtŭ de necredinciósă. Nicĭ prin gândŭ nu-i trecù sĕ cerce a-o aduce îndĕrĕtŭ. Femeei nu-i părù rĕu de asta, căcĭ banĭ avea și ducea dile albe. Cum și cu cine șĭ-a petrecutŭ, asta-i tréba ei; dér cumcă șĭ-a petrecutŭ bine — nu încape nicĭ o îndoélă. Dovadă e impreјurarea, că banii și i-a păpatŭ multŭ mai iute de cum cugeta ea. Cu sfîrșirea banilorŭ se sfîrșiră și dilele ei bune. Lăsà Budapesta acolo, unde este, și se întórse érășĭ la Turda pentru a implora iertarea iubitului sĕu bărbat. Acesta însĕ nu vrù sĕ o ierte. Tóte rugările rĕmaseră zadarnice. In diminéța dilei de 26 Martie femeia nefericită se apropià încă odată de patulŭ bărbatului sĕu și, îngenunchiândŭ înaintea lui, cercà pentru ultima óră a-i implora iertarea prin cuvinte măgulitóre. „Scumpulŭ meu, iubitulŭ meu, — iartă-mĕ!" dicea ea. Bărbatulŭ însĕ și acum ĭi rĕspunse cu: „Nu!". Atuncĭ femea, care cu mâna stângă îșĭ ținea bărbatulŭ îmbrățișatŭ, cu mâna dréptă scóse din busunarŭ unŭ revolverŭ, pe care imediatŭ îlŭ descărcà în peptulŭ bărbatului sĕu, așa că acesta murì numai decâtŭ, avêndŭ abia 33 anĭ de etate. Femeia fù imediatŭ arestată. Ea îșĭ mărturisì faptulŭ cu tótă sinceritatea. L'a iubitŭ și totușĭ fù necredinciósă. Decâtŭ sĕ fiă elŭ bărbatulŭ alteia, mai bine l'a omorîtŭ, ca sĕ nu fiă alŭ nimĕnuia.

Furtŭ în biserică. Lada de banĭ a bisericei ev. ungurescĭ din Satulungŭ a fostŭ jefuită deunădile. Făptuitorii au intratŭ pe ferésträ în locuința preotului, sparseră lada de fierŭ și furară banii din ea în sumă de 283 fl. 74 cr. banĭ din fondulŭ bisericescŭ, 123 fl. 47 cr. banĭ din léfa preotului, 7 fl. 80 cr. competințe și 5 fl. 46 cr. banĭ pentru sĕracĭ. Făptuitorii nu s'au descoperitŭ.

Copilŭ mortŭ. La móra Șelimberului a fostŭ găsitŭ în apă cadavrulŭ unui copilŭ de curêndŭ născutŭ. Judecătoria din Sibiiu anchetéză.

Focŭ. In Sadŭ unŭ incendiu a prefăcutŭ în cenușe mai multe edificii.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Bekes-Csaba, 30 Martie. Erĭ pe o furtună orcanică au arsŭ 30 de case.

Chichinda mare, 30 Martie. In urma nebăgării de sémă a copiilorŭ în cursulŭ órelorŭ de școlă, au arsŭ 300 de case și totŭ atâtea edificii laterale. Unŭ orcanŭ violentŭ a împiedecatŭ lucrările de mântuire. O femeiă și 4 copii au arsŭ. Séra vêntulŭ s'a liniștitŭ. Este perspectivă că orașulŭ va fi mântuitŭ.

Timișóra, 30 Martie. Unŭ mare incendiu a prefăcutŭ în cenușe palatulŭ Nicolics-Csernojevics.

Berzencze, 30 Martie. Localitatea e în flacărĭ. Au fostŭ totalŭ prefăcute în cenușe 85 case și 130 alte edificii de locuită. Unŭ copilŭ a arsŭ.

Miseria e pretutindenea de nedescrisŭ.

Sofia, 30 Martie. Turcia a aședatŭ unŭ cordonŭ de trupe la granița Rumeliei orientale. Guvernulŭ bulgară a cerutŭ esplicărĭ despre acésta.

Bucurescĭ, 30 Martie. Incercarea de revoltă a fostŭ pe deplinŭ înăbușită. Mulțămită energiei guvernului și atitudinei esemplare a trupelorŭ, rĕsvrătitorilorŭ le-a trecutŭ pofta de nouă întreprinderĭ.

ULTIME SCIRĬ.

D. Alecu Catargiu, care cu ocasia manifestației a descărcatŭ unŭ revolverŭ pe piața Palatului din Bucurescĭ, a fostŭ arestatŭ.

—x—

D-nii Fleva și Filipescu, arestațĭ la Văcărescĭ, suntŭ acusațĭ de rebeliune și de complicitate de asasinatŭ. La poliția mai suntŭ arestațĭ Crețu, Algiu și Pompiliu Popescu.

—x—

Procesulŭ colonelului Maicanŭ s'a terminatŭ: Consiliulŭ de rĕsboiu a condamnatŭ pe inculpatulŭ la unŭ anŭ închisóre, 1000 lei amendă și 400 lei cheltuelĭ de judecată.

Spre sciință.

A doua ședință a adunării generale anuale a Reuniunei române de gimnastică și de cântărĭ din Brașovŭ se va ține Duminecă în 27 Martie st. v. la 10 óre înainte de amédŭ în localulŭ sĕu de cântărĭ, și nu Duminecă în 20 Martie, precum din eróre s'a anunțatŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 30 Martie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.48	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.04	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.36
Imperialĭ	„	10.32	„	10.35
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	102.—	„	104.—
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ.		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.20
Renta de hârtiă 5%	83.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	109.25
Bonurĭ rurale ungare	104.
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	104.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.80
Bonurĭ rurale Transilvane	103 80
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.65
Renta de argintŭ austriacŭ	79.60
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	131.75
Acțiunile băncei austro-ungare	857.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	274.20
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	274.20
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	123.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.30
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.30
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

NECROLOGU.

Ioanŭ Ciergedi, jude la tabla regéscă judiciară, și soția sa născ. *Anna Ciato* cu inima frântă de durere aducŭ la cunoscința tuturorŭ consângenilorŭ, amicilorŭ și cunoscuțilorŭ că iubita lorŭ fiică

Anna Ciergedi

după o suferință îndelungată șĭ-a datŭ nobilulŭ sĕu sufletŭ în mâna Creatorului astădĭ la 8 óre diminéța în alŭ 18-lea anŭ alŭ vieții sale.

Rĕmășițele pămêntescĭ ale iubitei repausate s'au aședatŭ spre odihnă în cimiteriulŭ gr. cat. din Têrgulŭ-Mureșului în 29 Martie 1888.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria eternă!

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.